

POEMS OF REMEMBRANCE FOR ABERFAN

A new collection of poems from Wales's best-known and most travelled Welsh-language poet, Menna Elfyn, is published on 26 October by Bloodaxe Books. Menna will be giving launch readings from *Bondo* in London, Wales, Poland and at the Hay Winter Weekend.

Bondo has at its heart a sequence of poems in response to the mining disaster that took place at Aberfan 51 years ago this October. These poems were written over a number of years in private journals and notebooks, and reflect a deep and continuing connection with the mining communities in Wales. Menna Elfyn's poem 'The Gate' / 'Y Glwyd', first published in her 2012 Bloodaxe collection *Murmur*, is reprinted here in remembrance of the loss of her grandfather in a mining accident.

Bondo, which is Welsh for *eaves*, ranges from Wales to Mexico, the Maldives, Greenland, India and the Balkans. The importance of keeping languages alive, Welsh included, is a strong theme in this collection, as is the power and beauty of memory.

As with all Menna Elfyn's Bloodaxe titles, *Bondo* is published in a dual language edition, with English translations by leading Welsh poets. She is the only Welsh language poet who insists on publishing her latest work in Welsh with facing English translations. Her poetry has also been translated into many other languages.

Menna Elfyn is one of the foremost Welsh-language writers. As well as being an award-winning poet, she has published plays, libretti and children's novels, and co-edited *The Bloodaxe Book of Modern Welsh Poetry* (2003) with John Rowlands. Her books include two bilingual selections, *Eucalyptus: Detholiad o Gerddi / Selected Poems 1978-1994* (Gomer Press, 1995), and *Perfect Blemish: New & Selected Poems / Perffraith Nam: Dau Ddetholiad & Cherddi Newydd 1995-2007* (Bloodaxe Books, 2007), a Welsh-only selection *Merch Perygl: Cerddi 1976-2011* (Gomer Press, 2011), and two later dual language collections from Bloodaxe, *Murmur* (2012), a Poetry Book Society Recommended Translation, and *Bondo* (October 2017). Her literary memoir *Llyfr Menna Elfyn / Menna Elfyn's Book* will be published by Barddas in March 2018. Menna Elfyn was Wales's National Children's Laureate in 2002, and was made President of Wales PEN Cymru in 2014. She was, until 2016, Creative Director in the School of Cultural Studies at the

University of Wales, Trinity Saint David; she is also Professor of Poetry and Creative Writing. When not travelling the world for readings and residencies, she lives in Carmarthen. She is available for interview.

NOTE TO EDITORS: Menna Elfyn's biography of the poet Eluned Phillips, *Optimist Absoliwt: Cofiant Eluned Phillips* (Gomer Press, 2016; English translation due from Honno in 2018) has just been shortlisted for the creative non-fiction in Welsh category of the Wales Book of the Year Awards 2017. The award ceremony takes place on 13 November in Cardiff, when the overall Wales Book of the Year winner will also be announced.

– ENDS –

***Bondo*, by Menna Elfyn, translated by Elin ap Hywel, Gillian Clarke, Damian Walford Davies, Robert Minhinnick & Menna Elfyn, is published by Bloodaxe Books on Thursday 26 October 2017, price £12, p/b. Dual language Welsh-English edition.**

For author/cover jpegs or interview requests, please call Christine Macgregor or Rebecca Hodgkinson on 01434 611582/611581 or e-mail publicity@bloodaxebooks.com.

LAUNCHES & READINGS FOR *BONDO*, AUTUMN 2017

19 October: London Welsh Centre, 157-163 Grays Inn Rd, London WC1X 8UE, 7.30pm
London launch of *Bondo*. All welcome. Contact mirain@londonwelsh.org

26 October: The Society of Authors, 84 Drayton Gardens, London SW10 9SB, 6.30-7.30pm
Reading by Menna Elfyn, Liz Niven, Colette Bryce & Kayo Chingonyi, followed by discussion.

2 November: Penrallt Gallery/Bookshop, Heol Penrallt, Machynlleth SY20 8AJ, 7pm
Launch of *Bondo* with Menna Elfyn and Elin ap Hywel.

7-10 November: University of Szczecin, Poland
Menna Elfyn will read at the University of Szczecin for their Welsh Day, part of Celtic Week.

24 November: Hay Winter Weekend, Hay-on-Wye
Menna Elfyn will read alongside fellow Bloodaxe poet Pascale Petit at Hay Winter Weekend.

27 November: Poems & Pints at The Queens, 10 Queen St, Carmarthen SA31 1JR, 7.30pm
Menna Elfyn will be the guest reader for this launch of *Bondo* in her home town.

7 December, Priordy-Festri, Caerfyrddin, 7o'r gloch (Welsh language event)
Darlleniad o *Bondo* o wasg Bloodaxe Books.

[10 October 2017]

BLOODAXE BOOKS

Supported by
**ARTS COUNCIL
ENGLAND**

EASTBURN, SOUTH PARK, HEXHAM, NORTHUMBERLAND NE46 1BS

PRESS ENQUIRIES: TEL: 01434-611582 FAX: 01434-611586 E-MAIL: publicity@bloodaxebooks.com
SALES & EVENTS: TEL: 01678-521550 FAX: 01678-521544 E-MAIL: sales@bloodaxebooks.com

www.bloodaxebooks.com

CERDDI COFFA ABERFAN

Cyhoeddir cyfrol newydd gan y bardd Menna Elfyn ar Hydref 26ain, gyda lansiadau o *Bondo* yn cael eu cynnal yn Llundain, gwlad Pwyl, y ystod penwythnos aeaf y Gelli, yn ogystal â manau eraill yng Nghymru. Menna Elfyn yw un o'r beirdd Cymraeg mwyaf adnabyddus o ran teithio'r byd gyda'i gwaith.

Yn *Bondo*, ceir dilyniant o gerddi fel ymateb i'r drychineb a ddigwyddodd yn Aberfan 51 mlynedd yn ôl i'r hydref. Ysgrifennwyd y cerddi hyn dros sawl degawd mewn dyddiaduron a llyfrau breision ac maent yn adlewyrchu ei chysylltiad dwfn â'r cymunedau glofaol yn ne Cymru. Ailgyhoeddir 'The Gate/ Y Glwyd' o'i chyfrol *Murmur* o wasg Bloodaxe, a gyhoeddwyd yn gyntaf yn 2012 er cof am ei thad-cu a fu farw hefyd mewn damwain lofaol.

Mae *Bondo* yn lledu o Gymru i Fecsico, y Maldives, Yr Ynys Las, India, a gwledydd y Balcans. Mae pwysigrwydd cadw ieithoedd yn fyw, gan gynnwys y Gymraeg yn thema gref yn y gyfrol hon, yn ogystal â dathlu harddwch cof cenedl.

Fel ag sy'n ddisgwyliedig bellach o deitlau Bloodaxe, mae *Bondo* yn ymddangos yn Gymraeg a Saesneg gyda'r cyfieithiadau Saesneg gan rai o brif feirdd Cymru. Hi yw'r unig fardd sydd yn mynnu bod ei gwaith diweddar yn cael ei gyhoeddi yn Gymraeg gyda throsiadau Saesneg. Mae ei gwaith wedi ei throsi i niferoedd lawer o ieithoedd.

MENNA ELFYN yw un o feirdd mwyaf blaenllaw Cymru. Ar wahân i ennill gwobrau am ei barddoniaeth, y mae wedi cyhoeddi libretti, nofelau i blant ac wedi golygu ar y cyd gyda'r diweddar John Rowlands, *The Bloodaxe Book of Modern Welsh Poetry* (2003). Cyhoeddwyd dwy gyfrol ddwyieithog *Eucalyptus: Detholiad o Gerddi/Selected Poems 1978-1994* (Gwasg Gomer, 1995) a *Perfect Blemish: New & Selected Poems/ Perffaith Nam: Dau Ddetholiad a Cherddi Newydd 1995-2007* (Bloodaxe Books, 2007), cyfrol Gymraeg *Merch Perygl: Cerddi 1976-2011* (Gwasg Gomer, 2011), a dwy gyfrol ddwyieithog arall o wasg Bloodaxe, *Murmur* (2012), a enillodd gymeradwyaeth Cymdeithas Llyfrau Barddoniaeth, a *Bondo*, (Hydref 2017). Bydd ei LLên Gofiant, *LLyfr Menna Elfyn* yn ymddangos o Wasg Barddas ym mis Mawrth 2018. Bu'n Fardd Plant Cymru yn 2002 a'i dewis yn Llywydd Wales PEN Cymru yn 2014. Tan 2016, roedd yn Gyfarwyddwr Creadigol Ysgol Astudiaethau Diwylliannol Prifysgol Cymru, Y Drindod Dewi Sant ac yn Athro Barddoniaeth ac Ysgrifennu Creadigo ynol. Pan nad yw'n teithio'r byd i ddarlleniadau a phreswyllyadau, mae'n byw yng Nghaerfyrddin. Mae ar gael i gael ei chyfweld.

NODIADAU I OLYGYDDION: Mae *Optimist Absoliwt: Cofiant Eluned Phillips* gan Menna Elfyn (Gwasg Gomer 2016), i'w gyhoeddi gan wasg Honno yn 2018 mewn cyfieithiad Saesneg. Mae'r llyfr ar restr fer yn y categori ffeithiol Llyfr y Flwyddyn 2017. Bydd y seremoni yn cael ei gynnal ar Dachwedd 13 yn Nghaerdydd pan fydd prif enillydd Llyfr y Flwyddyn yn cael ei gyhoeddi.

- DIWEDD -

Bydd *Bondo* gan Menna Elfyn, gyda chyfieithiadau gan Elin ap Hywel, Gillian Clarke, Damian Walford Davies, Robert Minhinnick & Menna Elfyn yn cael ei gyhoeddi gan Lyfrau Bloodaxe ar ddydd Iau, 26 ain o Hydref 2017, pris £12, argraffiad cyfochrog Cymraeg/Saesneg.

Am jpegs awdur/ clawr neu geisiadau am gyfweiliadau, rhowch ganiad i Christine Macgregor neu Rebecca Hodgkinson ar 01434 611582/611581 neu ebostiwrch publicity@bloodaxe.com.

LANSIADAU & DARLLENIADAU AR GYFER BONDON, HYDREF 2017

19 Hydref: Canolfan Cymry LLundain, 157-163 Grays Inn Rd, Llundain WC1X 8UE 7.30 o'r gloch

Lansiad Llundain o *Bondo*. Croeso i bawb. Cyswllt: mirain@londonwelsh.org

26 Hydref: The Society of Authors, 84 Drayton Gardens, Llundain/London, SW10 9SB, 6.30-7.30 o'r gloch

Darlleniadau gan Menna Elfyn, Liz Niven, Colette Bryce & Kayo Chingonyi. Trafodaeth i ddilyn

2 Tachwedd: Oriel/ Siop Lyfrau Penrallt, Machynlleth, SY20 8AJ, 7 o'r gloch

Lansiad *Bondo* gyda Menna Elfyn & Elin ap Hywel

7-10 Tachwedd: Prifysgol Szczecin, gwlad Pwyl

Bydd Menna Elfyn yn darllen ym Mhrifysgol Szczecin ar ddiwrnod Cymreig fel rhan o'r wythnos Geltaidd.

24 Tachwedd: Penwythnos Aeaf, Gŵyl y Gelli Gandryll

Bydd Menna Elfyn yn darllen gyda chyd-awdur Gwasg Bloodaxe Pascale Petit yn ystod penwythnos aeaf y Gelli.

27 Tachwedd: Poems & Pints yn y Queens, 10, Stryd y Frenhines, Caerfyrddin, SA31 1JR

Menna Elfyn fydd gwstai'r mis ar gyfer lansiad *Bondo* yn nhref ei chartref.

7 Rhagfyr: Priordy-Y Festri, Caerfyrddin am 7 o'r gloch

Darlleniad o *Bondo* o wasg Bloodaxe Books (Cymraeg yn unig).

[10 Hydref 2017]

BLOODAXE BOOKS

ARTS COUNCIL
ENGLAND | Supported by
ARTS COUNCIL
ENGLAND

EASTBURN, SOUTH PARK, HEXHAM, NORTHUMBERLAND NE46 1BS

PRESS ENQUIRIES: TEL: 01434-611582 FAX: 01434-611586 E-MAIL: publicity@bloodaxebooks.com
SALES & EVENTS: TEL: 01678-521550 FAX: 01678-521544 E-MAIL: sales@bloodaxebooks.com

www.bloodaxebooks.com